

KVKK NEDİR?

Kişisel Verilerin Koruması Kanunu **07 Nisan 2016** tarihinde Resmî Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup herhangi bir nedenle kişisel veri işleyen (toplamak, saklamak ve aktarmak dahil), gerçek ve tüzel kişilerin (bundan sonra kısaca “veri sorumlusu”) uyması gereken kuralları düzenlemektedir. Kanun, veri sorumlularının kişisel veri işlerken uymaları gereken usul ve esasları ortaya koyarken, bu kurallara uymamaları halinde maruz kalabilecekleri yaptırımlara ilişkin hükümleri de düzenlemektedir.

Kanunda öngörülen hükümlere uyum sağlanabilmesi için veri sorumlularına iki yıllık uyum süresi öngörülmüş, bu süre **07 Nisan 2018'de** dolmuştur. Dolayısıyla bu tarih itibarıyla uyum süreçlerini tamamlamayan (**VERBİS kaydı yükümlülüğü ile karıştırılmamalıdır**) veri sorumlularının KVKK'da öngörülen yaptırımlara maruz kalma riski günden güne artmaktadır. Kanuna uyum sağlanmasını ve yapılan ihlalleri incelemekle yükümlü olan Kişisel Verileri Koruma Kurumu (KVK Kurumu) herhangi bir ihlal tespit ettiğinde öngöreceği yaptırımı belirlerken veri sorumlularının KVKK'ya olan uyum seviyesini de dikkate almaktadır.

KİŞİSEL VERİ NEDİR?

6698 sayılı KVKK'nın 3. Maddesinin (d) bendinde “**kişisel veri**” “**Kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi**” olarak tanımlanmıştır. Bu tanımdan hareketle bireyin **ADI, SOYADI, DOĞUM TARİHİ, TC KİMLİK NUMARASI, TELEFON NUMARASI** gibi kişiyi doğrudan belirlemeyi sağlayabilecek bilgilerin kişisel veri olduğu gibi, bunun yanında **KİŞİNİN FİZİKİ, AİLEVİ, EKONOMİK, SOSYAL VE SAİR ÖZELLİKLERİNE İLİŞKİN BİLGİLERİN** de kişisel veri olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Bazı kişisel veriler diğerlerine göre bireyler üzerinde çok daha büyük etkiler doğurabildiğinden kişisel özel nitelikli (hassas) kişisel veriler olarak adlandırılan ve Kişisel Verileri Koruma Kanunu'nun (bundan sonra kısaca “KVKK”), 6. Maddesinde sayılan kişisel verilere özel bir koruma sağlanmıştır: “**Kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri.**” Bu kişisel veriler Kanun'da özel olarak işleme şartlarına tabi kılınmış olup, bu kişisel verilerin korunması için de özel idari ve teknik tedbirler öngörülmüştür. Dolayısıyla özel nitelikli kişisel veri işleyen veri sorumluları herhangi bir şekilde Kanunu ihlal ederlerse muhatap olacakları yaptırımlar da daha ağır olacaktır.

Örnek kişisel veriler şunlardır: Kişinin adı, adresi, adresi, cep telefon numarası, medeni durumu, fotoğrafı, dini, mezhebi, etnik kimliği, cinsel tercihleri, banka hesap numarası, vatandaşlık numarası, pasaport numarası, vergi kimlik numarası, elektronik posta adresinin şifresi, araç plakası, kılık kıyafeti, dernek veya sendika üyeliği, ceza mahkûmiyeti, sesi, parmak izi, hastalıkları, konum bilgisi, özgeçmiş, doğum tarihi, yaşı, doğum yeri, öğrenim durumu, istihdam durumu, IP adresi, hobiler vb. bilgiler.

KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİ NE DEMEKTİR?

Kişisel verilerin tamamen ya da kısmen otomatik olan (bilgisayar sistemlerinin dahil olduğu süreçler) ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla (sadece insanlar tarafından manuel olarak gerçekleştirilen) elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hale getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlemidir.

Örneğin; kişisel verilerin bilgisayar, CD ya da hard diskte saklanması, excel üzerinden gerçek kişilerin bilgilerini içerir şekilde müşteri listesi tutulması, misafir kayıtlarının fiziki olarak tutulması, e-posta ekinde gönderilmesi, ad ve soyadların sistematik olarak bir deftere kaydedilmesi gibi.

HUKUKA AYKIRI ŞEKİLDE VERİ İŞLEMENİN SONUÇLARI NELERDİR?

TÜRK CEZA KANUNU KAPSAMINDA DÜZENLENEN HAPİS CEZALARI:

Md. 135/1	Kişisel verileri hukuka aykırı kaydetmek	1-3 Yıl hapis cezası
Md. 135/2	Özel nitelikli kişisel verileri hukuka aykırı kaydetmek	1,5 – 4,5 Yıl hapis cezası
Md. 136	Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak başkasına verilmesi, yayılması yahut ele geçirilmesi	2-4 Yıl hapis cezası
Md. 136/2	Çocukların cinsel istismarı ve cinsel saldırı suçları ile ilgili olarak CMK kapsamında kayda alınan mağdura ait beyan ve görüntülerin hukuka aykırı olarak başkasına verilmesi, yayılması yahut ele geçirilmesi	4-8 Yıl hapis cezası
Md. 137	Bu suçların, a. Kamu görevlisi tarafından ve görevinin verdiği yetkinin kötüye kullanılması suretiyle VEYA, b. Belli bir meslek ya da sanatın sağladığı kolaylıktan yararlanarak, işlenmesi halinde	Ceza %50 oranında arttırılır.
Md. 138/1	Kişisel verilerin kanunda belirlenen süreler sonunda verilerin sistem içinde yok etmesi gereken kişi tarafından yok edilmemesi	1-2 Yıl hapis cezası
Md. 138/2	CMK kapsamında ortadan kaldırılması yahut yok edilmesi gereken suç konusu kişisel verilerin ortadan kaldırılmaması yahut yok edilmemesi	1,5 – 3 Yıl hapis cezası
KVKK Md. 17/2	6698 sayılı Kanun ve ilgili diğer kanun hükümlerine uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen, işlenmesini gerektiren sebepleri ortadan kalkan kişisel verilerin resen veya ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silinmemesi, yok edilmemesi veya anonim hâle getirilmemesi	TCK Md. 138'e göre cezalandırılır.

KVKK KAPSAMINDA DÜZENLENEN İDARİ PARA CEZALARI (2020 İTİBARIYLA):

Md. 18/1-a	Aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmemesi	9.013,00TL – 180.264,00TL
Md. 18/1-b	Veri güvenliğine ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmemesi	27.040,00TL – 1.802,636TL

Md. 18/I-c	Kurul tarafından verilen kararların yerine getirilmemesi	45.066,00TL - 1.802,636TL
Md. 18/I-ç	VERBİS'e kayıt ve bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket edilmesi	36.053,00TL - 1.802,636TL

NE YAPILMASI GEREKMEKTEDİR?

Veri sorumluları faaliyetlerini dikkatli bir şekilde gözden geçirerek hangi verileri, ne amaçlarla işlediklerinin her süreç bazında dikkatli bir dökümünü çıkartmalıdır. Buradan hareketle de alınması gereken idari ve teknik tedbirleri belirleyerek bunların uygulanmasını sağlamalıdır. Bu kapsamda veri sorumlusu bünyesinde yaşayan bir sistem kurulmalıdır. Genel başlıklar olarak örnek vermek gerekirse, yapılması gerekenler,

- ✓ Kişisel veri envanteri çıkartılması,
- ✓ VERBİS'e tabi olup olunmadığının belirlenmesi, tabi ise VERBİS kaydı yapılması,
- ✓ Kişisel veri işleme ve koruma politikası oluşturulması,
- ✓ Kişisel veri saklama ve imha politikası oluşturulması,
- ✓ Özel nitelikli kişisel veri işleniyorsa buna dair ayrı bir politika oluşturulması,
- ✓ Gerekli görülen süreçlerde kişisel verisi işlenen kişilere karşı kanuni yükümlülüklerin getirilmesi amacıyla aydınlatma ve açık rıza metinleri oluşturulması,
- ✓ Kişisel verisi işlenen ilgili kişilerden gelebilecek taleplerin hukuka uygun şekilde değerlendirilebilmesi amacıyla sistem kurulması, gibi.

VERBİS KAYIT SÜRELERİ NELERDİR?

Aşağıda belirtilen şartları sağlayan (ve Kurum tarafından muaf tutulmayan) veri sorumlularının VERBİS sistemine kayıt yükümlülüğü bulunmaktadır. Buna göre kayıt için öngörülen son tarihler de aşağıdaki gibidir:

- Kamu kurum ve kuruluşu veri sorumluları için ise son kayıt tarihi **31.03.2021**'dir.
- Yıllık çalışan sayısı 50'den çok veya yıllık mali bilanço toplamı 25 milyon TL'den çok olan gerçek ve tüzel kişi veri sorumluları için son kayıt tarihi **30.09.2020** 'dir.
- Yurt dışında yerleşik gerçek ve tüzel kişi veri sorumluları için son kayıt tarihi **30.09.2020**'dir.
- Yıllık çalışan sayısı 50'den az ve yıllık mali bilanço toplamı 25 milyon TL'den az olmakla birlikte ana faaliyet konusu özel nitelikli kişisel veri işleme olan veri sorumluları için son kayıt tarihi **31.03.2021**'dir,